

Feminismo komunitario eta dekolonialak

Herri-hezkuntza feministaren metodologian oinarrituta, Lumaltik Herriak eta Politiki Elkarteak, prestakuntza prozesu bat burutu zen Donostiako Emakumeen Etxearekin batera: “Lurraldearen defentsa feminista lortzeko defendatzaile eta aktibisten eskola”.

Hiru moduluren bidez, tokiko eta Erdialdeko Amerikako agenda feministaren funtsezko gaiak landu genituen, Ipar eta Hego globalaren ikuspegitik, eta lurraldea defendatzeko burutzen ari diren alternatibetan sakondu genuen. Lucía Ixchiú eta Sara Alvarez Medrano guatemalarrak eta Katia Nguember eta Soraya Ronquillo, EHn migratutako aktibistak, arduratu ziren hiru modulu horiek dinamizatzeaz, eta arreta berezia jarri zuten feminismo komunitarioen eta dekolonialen proposamenei.

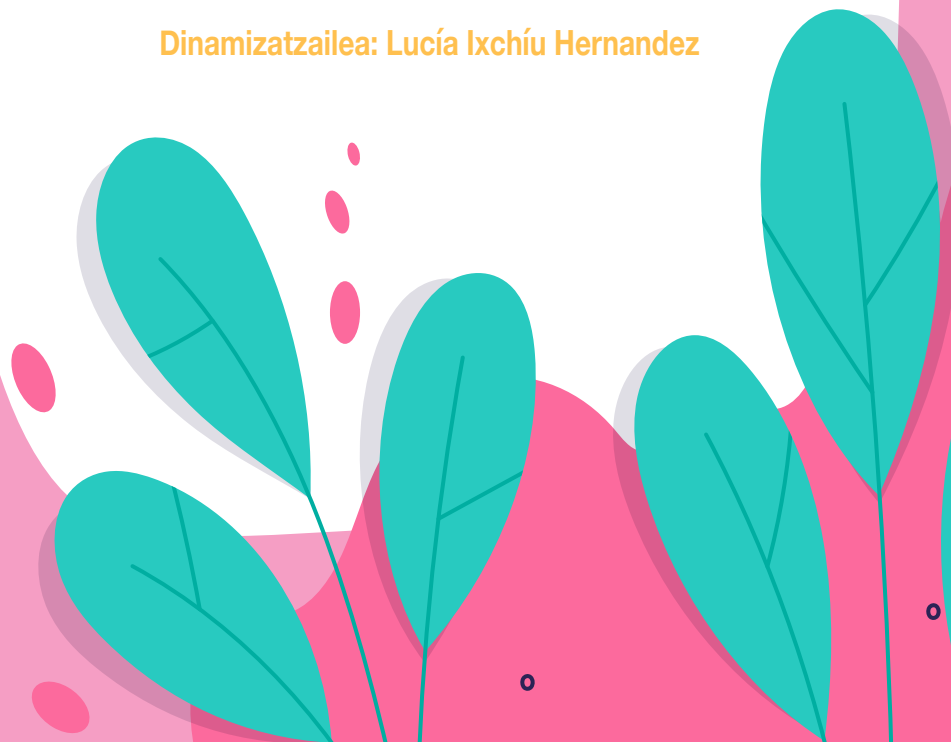
Emakumeok, sororitateari esker, beste borroka batzuk onartzea eta laguntza eskaintzea izan zen eskola honen helburu nagusia, gorputz desberdinen zapalkuntzekin lotuz eta bat eginez. Donostiako emakumeei beren burua zaintzeko, sendatzeko eta arterako tresnak ezberdinak eskaini zitzaizkion, euren egunerokotasunean Ongi Bizitze ereduan sakontzeko eta garatu ditzaketen.

Fanzine honek, halaber, Erdialdeko Amerikako defendatzaileak eta Euskal Herrian migratutako aktibistekin egindako topaketaren gogoetarik onenak berreskuratzen ditu, Donostiako EHUko Antropologiako ikasleek egindako elkarrietzeta baten bidez.

ARTEA ETA ZAINTZA

lurraldea
defendatzeko tresna
deskolonizatzaile
gisa

Dinamizatzailea: Lucía Ixchíu Hernandez

AMA LURRA ZAVRITUTA
DAGO, ETA HALA ERE,
EGUZKIA EGUNERO
ARGITZEN DU, EZ DIO AXOLA
EGOERAK BETI IZANGO
DUGU EGUNSENTIA

Lucía Ixchú

Mina ez da ez ona ez txarra,
bizitzaren parte da.

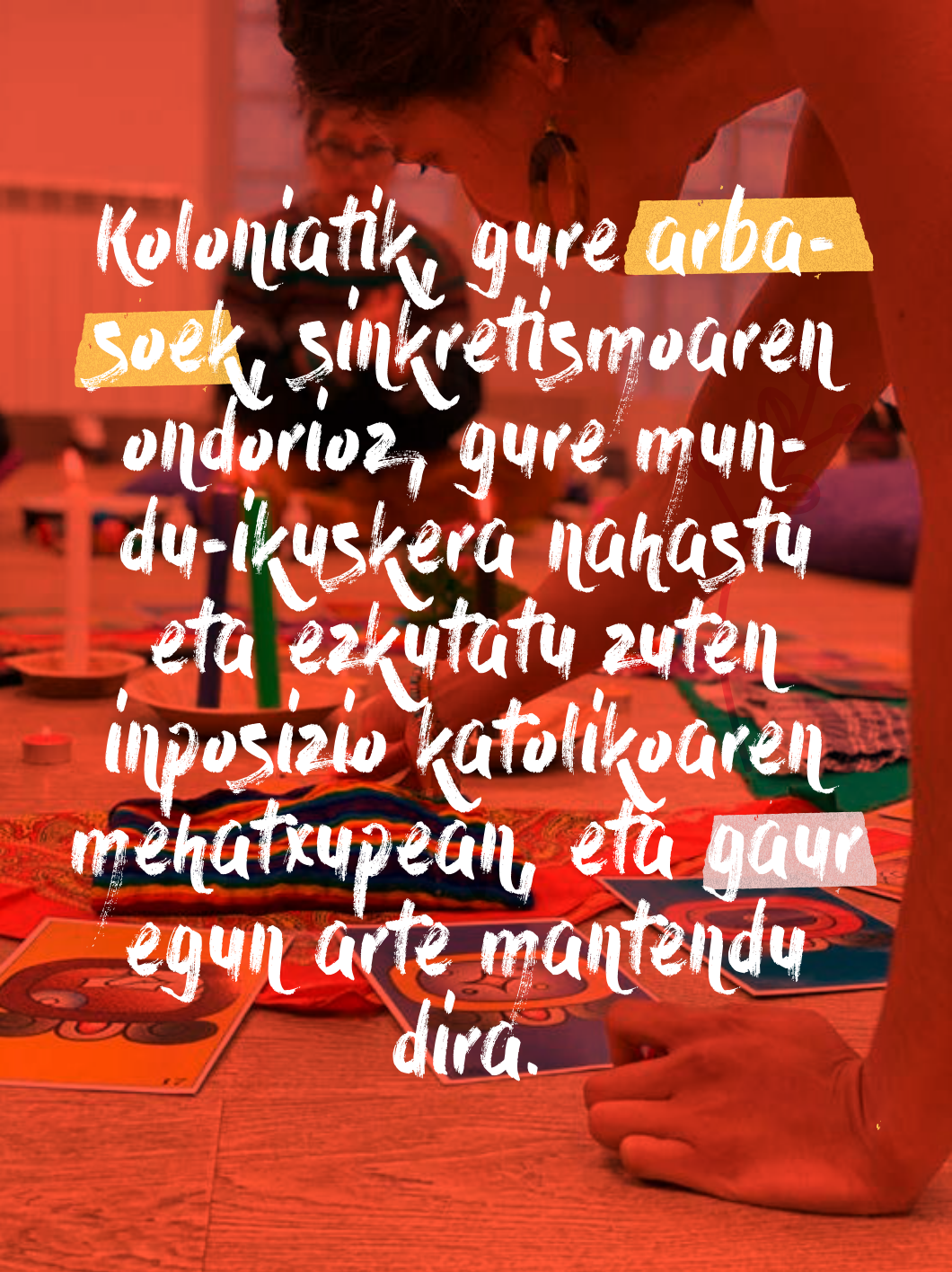
ARTEA PROTESTA ETA BORROKA SOZIALERAKO

Artea gizakiaren gaitasunaren adibide da. Horren bidez, laguntza esperientziak eman daitezke. Jaialdiak bezalako espazioak sortzeko aukera izatea eta ekimenetan parte hartzea, gizarte mugimenduetarako eta komunitateetarako tresna eraldatzaile gisa erabiliz.

Artea funtsezkoa da borroketarako. **Mina bizitzaren parte da eta sufrimendua aukera soil bat da.** Arteak, modu kolektiboan, gaitzak osatzen eta eraikitzen laguntzen du, askatzeko eta emantzipatzeko tresna bat da.

Koloniatik, gure arba-
soek, sinkretismoaren
ondorioz, gure mun-
du-ikuskera nahastu
eta ezkutatu zuten
inposizio katolikoaren
mehatxupean, eta gaur
egun arte mantendu
dira.

Ritualizar la vida con la naturaleza, nos ayuda a
llevar a la práctica el autocuidado y el descanso.

MARGOTZEA EGUNEKO EDOZEIN UNETAN EGIN DAITEKEEN TERAPIA DA, SENTIMENDUARE- KIN PINTATU DESKONEKTATZEKO

Partaide batek bere pinturan islatu zuenare-kin bat egiten du: “nire lurraldea edertasun komertzialaren estereotipoetatik kanpo onartzen ikasi dut; beraz, gorputz burutuga-bea marraztu dut; baina aldi berean ederra, nire lurraldearen sustraiak hankaz gora jartzen dituen, bihotzera eta pentsamendu-eta igotzen dena, nire jatorriari eta nire arbasoen ahaleginari esker naizena gogoratze-ko. Marrazkiaren zati batean bete-betean eta zoriontsu ikusten naute, baina marrazkia- ren beste atala zuri dago, migrazio-doluaren

galera eta minak adierazten dituen”. Gorputzak oroimena du eta hori funtsezkoa da, minak ez ziren atzean gelditu, azalak oroimena du, gure burua deskonektatu eta blokeatu egiten da, baina nire gorputzeko mina hor dago, horregatik sendatu behar da. Sormen ariketak ekintza terapeutikoa dira, bizi izandako istorio anitzak sendatzen ditugu, minez betetako motxilak atzean uzten ditugu.

Intersezionalitatea, feminismo anitzak, sareak eta aliantza inklusiboak

Dinamizatzaileak: Katia Reimberg y Soraya Ronquillo

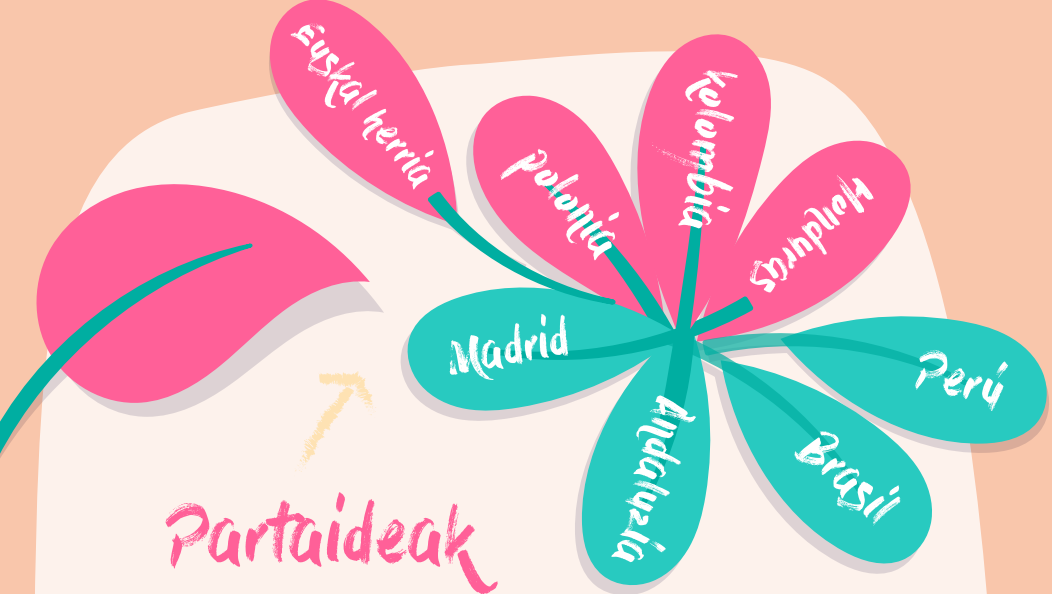
Lurraldeen eta emakumeen arteko harreman desberdinekin amaitzeko helburuarekin, espazioak sortzea beharrezkoa da, emakume desberdinen arteko elkar lanari lehentasuna emateko, elkar ezagutu eta sare feministak ehuntzeko, errespetutik eta maitasunetik ehuntzeko, baina baita gure desberdintasunak eta batzuek bakarrik dituzten pribilegioak zalantzan jartzeko ere.

Gorputzarekin eta espazioarekin bat egiten hasiko gara, pentsamenduak deseraikitzeke, ikuspuntuak zabaltzeko eta dinamizatzeko ideiarekin. Soraya eta Katia Bidez Bide elkarteko kideak dira, eta feminismo dekolonial eta komunitariotik hitz egiteko aldarrikapen etiko eta politiko gisa eratu zuten talde hori.

Migrazio prozesuak galera, dolu, haustura, sendatze eta birjartze prozesu bat darama berekin, eta batzuetan bakardade horrek gure aurka egiten du, baina baita gure alde ere, indartsuago egiten gaituelako. Bakarrik ez egoteko hezten gaituzte, eta bakardade hori beharrezkoa izaten da batzuetan. Bakoitzak bere prozesua du, bere bidea, eta, bakoitzak bere zapalkuntzak dituela konturatzen da, denak desberdinak direnak, baina bakoitzak bere konplexutasunak bizi izan ditu.

Gipuzkoan, familia erantzukizunak dituzten beste lurralde batzuetako emakume migrante asko bizi dira, eta maite dituzten pertsonak zaintzen geratu direnak beste emakume batzuk dira. Gizon gutxi arduratu dira zainketez.

Gure jatorrizko herrialdeetan jaso dugun hezkuntza, informazio hori guztia mendebaldeko kulturatik datorkigu inposatuta, memorizatzen irakatsi digute. Ez dago informaziorik kolonializaziotik haratago. Kolonialismoa botere historikoaren eredua da, eta harremanetan, ezagutzen eta baliabideetarako sarbidean boterean jarraitzen du. Mundu mailan arraza eta etnia sailkapen bat ezartzen du, eta zurtasuna guztien gainetik jartzen du. Migrazio-prozesuek zaurgarritasun handiagoko lekuetan jartzen dituzte emakumeak, gehienak arrazializatuak: defentsa gabezia, arrazakeria, prekarietatea eta indarkeria.

Laguntza sarerik eza, lan neurrigabeak eta gaizki ordaindutakoak, hizkuntzarekiko oztopoak edo indarkeria instituzionala mehatxuak dira, eta egunero autoestimua aurka egiten dute. Afektuzko sareak garrantzitsuak dira, izan ere, zergatik uste dugu eliza katolikoak eta ebanjelikoak pertsona migratuz beteta daudela? Babestuak eta integratuak sentitzen direlako, eta gizarteak berez ez duelako hori egiten.

Ongi Bizitzea, Gorputzak eta Askotariko aktibismoak

Dinamizatzailea: Sara Alvarez Medrano

Aktibismoa ulertze-
ko, kontuan hartu
behar da nola jaten
dudan, nola erlazio-
natzan naizen, ber-
tatik abiatuta bi-
zi-formatuak sort-
zen ari garelako.

Gure egunerokotasunean ekintza eraldatzaileak nola txertatzen ditugun eta, aldi berean, gure aktibismoaz nola gozatzen dugun eta gure hurbileko izakiekin ondo partekatuz, itota sentitu gabe. “Bizitzaren sarea” termino bat da, aktibismoarekin zerikusi handia duena, eskutik doana eta egunerokoarekin eta zainketa kolektiboarekin zerikusia duena.

Gure burua deskolonizatzeko, beste bizi eredu batzuk sortu behar dira, gaur egungoak ez direnak, ezin dira izan korrika eta estresarekin bizitzeko alegia. Bizitzako filosofia zahar horiek oso lotuta daude gure arbasoekin, eguneroko bizitzatik datozenak. Mikroetatik hasi eta makroetaraino joan behar gara, eta instituzionalizatzeraino lortu ere, Ongi Bizitza gure legediaren parte izan beharko litzateke, Abya Yalako eskualde batzuetan dagoeneko existitzen den bezala.

Sentiarazteko espazio bat da, kontzientzia hartuz eta gure buruaren inguruko pentsamenduekin hausnartzeko. Arnastu, giroko temperatura sentitu. Aktibismoa mikro-espazioetatik hasten dugu, gure egunerokotasunetik, gorputzetatik aztertzen dugu, eta hori ere politikoa dela onartu behar dugu. Badira inertziaz jarraitzen ditugun formatuak, paradigmak eta bizitza-filosofiak; “Ongi Bizitzeaz” ari gara, erosotasun kapitalistetan pentsatuz beti.

Mendebaldeko bizimodu horrek hazkunde ekonomikoa eta garapen faltsua proposatzen ditu, bizitzarako oinarrizko elementuak kontuan hartu gabe, natura eta osasun integrala esaterako. Abya Yalako herri indigenen apustua da hau, eta izakien eta naturaren artean modu harmonikoan bizitzeko aukera planteatzen du, eredu indibidualistak alde batera utziz eta komunitatean bizitza proposatuz.

Mendebaldeko feministotik gogoeta asko egiten ari dira emakumeen bizimodu onari buruz, Erdialdeko Amerikako emakumeen laguntzarekin, baina kontzeptuak bereganatzearen beldur dira, beste gai batzuekin gertatu izan den bezala.

Feminismoaren aktibismoari dagokionez, Euskal Herrian planteatzen ari diren logikak ez dira ondo egiten ari. Mundua eraldatu nahi dugu ondo bizitzeko, ez lehiaketa dinamiketan eta erritmo frenetikoetan sartzeko.

LURRALDEKO DEFENDATZAILEEKIN SOLASALDIA

*"Alternatiba feministak eta komunitarioak
eredu kapitalistaren aurrean"*

EHUko Donostiako campuseko Antropologia Fakultatean. Solasaldi horretan Abya Yalako lurraldearen defendatzaileek parte hartu zuten.

Glenda Cayuqueo: Maputxe herriko komunitate indigenen defendatzailea da, Txileko Emakume Indigenen Foro Politikoan parte hartzen du eta Nazio Batuek antolatutako Klima Aldaketarako Caucus Indigenaren parte da.

Lilia Prado: lurraren eta emakume indigenen eskubideen defendatzailea da. Nahuatzen komunitatetik dator, Purépecha ordokian kokatuta dagoena, Michoacán estatuan (Mexiko). Bere komunitateak autodeterminazio librerako eskubidearen aldeko borroka prozesua abian jarri du, eta, horren ondorioz, arriskuan egon da nekazaritza enpresa handien lurzorua defendatzeko.

Michelle Carbajal: Honduraseko defendatzailea eta feminista da. Honduraseko abortua despenalizatzearen aldeko plataformako kidea da. Bere esperientziatik, gorputzaren defentsaz hitz egiten du betiere gorputza lehen lurralde gisa aldarrikatuz, eta haren kontakizunean islatzen da indarkeriek emakumeenganako duten lotura lurraldeen lapurretarekin.

Nola bizi dute feminismoa komunitateetan?

Lilia Prado: komunitate askotan

emakumeak daude beren eskubideen eta berdintasunaren eta justiziaren alde borrokatzen, baina ez dute euren buruak feministatzat hartzen: “Nondik dator feminismo hitza? Zer esan nahi du eko-feministak?

Dirudienez, ni eko-feminista naiz, baina ez nuen termino hori ezagutzen, adibidez.

Glenda Cayuqueo:

komunitate maputxeen kasuan, emakumeak dira erabakiak hartzen dituztenak, baita borroka prozesuen buru direnak eta, sarritan, ekonomia daramatenak ere.

Michelle Cabajal: komunitate

indigenekin lan egiten dudanean, errespetuz eta lankideei beti beren laguntza ematea da nire harremanak izateko modua: “Gogoratu, benetako sororitatea sortu”.

"Eta gizon helduak?
Zer iritzi dute?"

"Zer iritzi du
feminismoa?"

"Nik uste dut beharrezkoa dela, baina feminismoa ez da ideia erromantikoa, aldarrikatzailea da. Desberdintasunak ikusten ditut hemengo borroken eta zuek dituzuenen artean, hemen sufritzen delako, baina desberdina delako, erosoago bizi gara. Feminismoak aurpegi asko ditu, baina bada borroka komun bat, funtsezkoa dena".

"dute gizonak
smoaz?"

Uste dut hemen bizi dena ez dela han bizi dena bezalakoa. Hemen trans borrokan ari gara gehiago orain, eta ni zuekin gehiago nagoela uste dut".

Michelle Carbajalek erantzun du Latinoamerikan ere disidentzien defentsa sendoa dagoela eta trans borrokak ezinbestekoak direla mugimendu feministen barruan.

Ikasle batek dio: Nabaritzen dut zuen borroka gogorragoa dela, justiziak ez dizuelako laguntzen. Hemen denbora asko daramagu indibidualismoan, eta ez dago benetako sororitate edo ahizpatasunik. Zuen borroka gogorragoa da, beste gauza askorekin zerikusia baitu.

Zer pentsatzen dugu historia
kolonialaz eta egungo borrokez?

Michelle Carbajal: errua atera
behar da modu batera edo bestera,
pribilegioak ditugulako.

Ikasle bat ados dago: Espainian
beharrezkoa da kolonizazioaren eta
genozidioaren berrirakurketa bat egitea.
Pribilegio batzuk dituen pertsona bat
naizela uste dut, argi dago, baina antze-
maten dut zuen diskurtso feminista
oso lotuta dagoela zuen identita-
tearen defentsarekin.

Latinoamerikan, gizonen
sostengua dago mugimendu feministei?
Hirurak ados daude feminismoak gizonei traba egiten
diela eta horrek baztertzea eragiten diela.